

[no 7276]

no 2.
FA 3018/70

Kenmerk : Directie Algemene Zaken/PP

Datum : 29 Mei 1951

Onderwerp: Westerling

Nummer: 50482-4378 GS

Foto 40694

Z E E R G E H E I M

Ten vervolge op en ter ampliatio van mijn berichtgeving langs andere weg, heb ik de eer hieronder te doen volgen wat aan feitelijke gegevens tot nog toe ten deze bekend is geworden.

Mij bereikte van Harer Majesteits Gezant te Tanger bericht, dat op 1 Februari 1951 daar ter plaatse met een gecharterd Belgisch vliegtuig was aangekomen een persoon die vermoed werd Westerling te zijn, doch zich met een in November 1950 te Antwerpen afgegeven Nederlands paspoort legitimeerde als A.P. Lambregts. In zijn gezelschap bevonden zich personen, zich noemende Dirk van Donk en Willem Herman Meindert Colson.

Einde Januari 1951 was Westerling, die in het Opsporingsregister is gesignaleerd, verlenging van zijn paspoort geweigerd.

Op vermoeden van paspoortfraude werd een onderzoek ingesteld, daar de zich Lambregts noemende persoon inderdaad met Westerling identiek was.

-Het-

Aan de Hoge Commissaris
van het Koninkrijk der Nederlanden
in Indonesië,

te

D J A K A R T A.

Het bleek dat zekere M. Pot, een employé van het Consulaat-Generaal te Antwerpen had gefraudeerd en Westerling een van diens foto voorzien paspoort ten name van Lambregts had verschaft. Voorts werden op gemeld Consulaat-Generaal nog 9 blanco paspoorten vermist. Ik moge verwijzen naar mijn schrijven van 8 Maart 1951, no. 24158-2297 GS/461. Deze onmiddellijk als zeer ernstig geziene zaak werd aan de Justitie ter onderzoek gegeven. Pot werd ontslagen. Getracht werd de genoemde Pot naar Nederland te doen komen, waar hij zou worden gearresteerd. Pot echter vluchtte en bleef geruimen tijd onvindbaar. Middelerwijl verliet Westerling Tanger met onbekende bestemming, zijn huidige verblijfplaats is onbekend.

Ten einde Pot, en eventuele medeplichtigen, in handen te krijgen werd bij de Belgische Justitie klacht tegen hem gedaan ter zake van de verduistering der 9 blanco paspoorten. Het werd juist geoordeeld de vervalsing van het aan Westerling in handen gespeelde paspoort niet in deze klacht te betrekken, daar deze aangelegenheid beter bij de Nederlandse Justitie zou kunnen worden behandeld dan bij de Belgische en te verwachten was dat Pot wel ter beschikking der Nederlandse autoriteiten zou worden gesteld.

De werkelijke Lambregts bleek een Antwerps koopman te zijn, wiens naam slechts als "cover" was gebruikt, maar die met de hele affaire zelf niets uitstaande had.

De ware Van Donk, zich noemend rechercheur, is een zeer bedenkelijk personage,

voor de oorlog gemeenteveldwachter, in de oorlog opgeklommen tot zekere functie in de Staatspolitie, op grond van het Politie Zuiveringsbesluit ontslagen uit de dienst en vervolgens werkzaam bij een particuliere inlichtingendienst - welke reeds voordat deze affaire begon te spelen werd opgerold en uitgeschakeld.

Het bleek echter dat de werkelijke Van Donk in de dagen waarom het hier ging niet buiten Nederland was geweest, zodat een ander zich als hem moest hebben voorgedaan.

Colson nam eind 1946 dienst bij het KNIL; per 1 November 1949 werd hij als korporaal MP gedemobiliseerd, in Maart 1950 kwam hij naar Nederland.

Dezer dagen is het de Belgische Justitie gelukt Pot en de vermeende Van Donk - in werkelijkheid de zeer ongunstige figuur P.M.E. Sweerts, een Belg - te arresteren. Voor het relaas hiervan moge ik U verwijzen naar mijn U in copie toegezonden geheime brief aan de Consul-Generaal te Antwerpen, no. 49223-4306 GS, met de daartoe behorende bijlagen; hieruit moge U blijken dat getracht zal worden de uitlevering van Pot te verkrijgen, opdat de gehele zaak in Nederlandse handen wordt gebracht.

Harer Majesteits Ambassadeur te Brussel rapporteerde naar aanleiding hiervan als volgt:

" Deze arrestaties zijn vermoedelijk aanleiding geweest dat een zekere Nijkerk van de Firma Hermans & Nijkerk te Brussel op deze Ambassade is komen mededelen dat hij eind April een vliegtuig had verkocht aan Sweerts en Pot. Sweerts had bij die gelegenheid de bijnaam de Bruyn gebruikt. In November jl. had hij nl. Pot ontmoet met wie hij sprak over zijn

zaak, een sloperij van vliegtuigen en ander onbruikbaar materiaal. Hij had toen aan Pot medegedeeld dat er slechts een vliegtuig bruikbaar was, te menen een Lockheed. Nadien had hij niets meer van Pot gehoord, tot de maand April toen de Bruyn, alias Sweerts, met Pot kwam spreken om genoemd vliegtuig te kopen. Na dit bezoek is deze koop doorgegaan en het vliegtuig werd overgeschreven op de naam van de Heer Lefebvre, wisselagent, 11 rue Fossé aux Loups, te Brussel. Deze Lefebvre schijnt verder een positie te hebben bij de Société Générale. De Heer Nijkerk zeide dat hij van het begin af aan een zeker wantrouwen had gekoesterd tegen de Bruyn omdat deze met een typisch Vlaams accent sprak en beweerde afkomstig te zijn uit Maestricht hoewel hij de Limburgse tongval in genen dele bleek te bezitten. De zaak was nog verdachter geworden toen Nijkerk in een estaminet in Schaerbeek een praatje aanknoopte met een onbekende die monteur bleek te zijn in Melsbroek. Deze monteur deelde hem mede dat hij voor de Bruyn, alias Sweerts, een vliegtuig had opgelapt hetwelk juist het vliegtuig bleek te zijn dat Nijkerk had verkocht. Dit vliegtuig dat in zeer slechte staat verkeerde en waaraan Sweerts, volgens zijn zeggen aan Nijkerk, Frs. 800.000,- had ten koste gelegd bleek slechts voor ca. Frs. 100.000 te zijn gerepareerd en mirabile dictu een luchtwaardigheidsbewijs voor nul vliegers verkregen te hebben. De piloot voor het vliegtuig was een Nederlander genaamd Nienhuis, die naar ik vernam eveneens door de Belgen is gearresteerd doch kort daarop wederom is los gelaten. Aanvankelijk had Nienhuis met zijn vliegtuig 2 ton springstoffen willen vervoeren, doch na de arrestatie van Pot had hij hiervan afgezien. Zijn plan

zou zijn des morgens op 18 of 19 Mei te vertrekken met genoemd vliegtuig.

Aangezien het noch voor Nederland noch voor België wenselijk is dat vliegtuigen van de Westerling-bende vrij over deze wereld zwalken en tenslotte schade aanrichten, is dezerzijds het Ministerie van Buitenlandse Zaken ingelicht dat het Lockheed-vliegtuig OOEDS behorende aan de Heer Lefebvre bestemd was de volgende dag of de dag daarop het Belgische grondgebied te verlaten vermoedelijk met bestemming Indonesië!

Ik teken hierbij aan, dat het daarbij over een ander vliegtuig gaat dan dat waarmede Westerling zich naar Tanger begaf, zijnde dit laatste gecharterd van de Morton Air Service, dragende de seinletters C/AMFT, terwijl de bestuurder was een captain Queen.

De heethoofden die moord op Sweerts be- raamden, waren waarschijnlijk de bovengenoemde Nienhuis en Colson.

Bij de arrestatie van Pot werd bevonden, dat hij ook een monsterrol en enige monster- boekjes had verduisterd. Dit zou kunnen wijzen op een voornemen zich per schip (jacht) naar elders te begeven; doch uitvoering is daaraan blijkbaar niet gegeven aangezien deze documenten in blanco werden aangetroffen.

Het bovenvermelde wijst er wel op, dat de groep Westerling over aanzienlijke geldmiddelen beschikt, die zij overigens niet plegen aan te wenden voor de doeleinden waarvoor deze hen - naar ik wel moet aannemen, in strijd met de deviezenvoorschriften (hetgeen de Justitie wel onderzoeken zal) - zijn verstrekt, doch veeleer ten eigen profijte verbrassen.

Ik acht het aannemelijk, al mis ik daarover bewijzen, dat deze gelden voor een goed deel bijeengekomen zijn uit acties als "Steunt Ambon" en "Door de Eeuwen Trouw", in welk geval zij

wel besteed worden zeer in strijd met de bedoelingen der min of meer argeloze gevers.

Het kan wenselijk zijn hierover eens iets in de pers te doen verschijnen; deze toch heeft, met de haar eigen speurzinn, wel het een en ander ontrent de dessous der affaire weten uit te vinden. Zodanige publiciteit heb ik tot nu toe weten tegen te gaan: Zowel omdat het onderzoek door de Justitie niet belemmerd moet worden, als omdat het mij juister voorkomt, dat de RI Regering van deze zaken en de Nederlandse reactie daarop niet voor het eerst uit de pers, maar door U kennis draagt.

Er bestaat ook een mogelijkheid van financiering van het geval door de Belgen - al berust dit nog slechts louter op gissing. Baron van Harinxma noemde in dit verband de naam van de Baron de Launoit, hoofddirecteur van de Banque de Bruxelles en de Brufina. Dit laatste is merkwaardig, omdat deze bank en financieringscombinatie belangen heeft op Sumatra's Oostkust door bemiddeling van de groep Hayot. Het is evenwel niet ondenkbaar, dat men door een scare in Indonesië, welke niet van lange duur kan zijn, op de beurs speculatiewinsten hoopt te behalen.

Voorts valt mijn aandacht op de activiteit van zekere B. Boelhouwer te 's-Gravenhage, voorzitter van de "Nederlandse Volksunie". Omtrent deze, van wie het mij bekend is dat meergemelde Pot met hem in relatie stond, bevatte het dagblad Trouw van 20 Februari jl. het in bijlage dezes vermelde.

Uit volkomen betrouwbare particuliere bron vernam ik over deze persoon - die zich legitimeert met een door Westerling op 31 Januari 1951 - dus daags voor zijn aankomst te Tanger - getekende verklaring, welke hem aanstelt als vertrouwensman met wie alle op Westerling betrekking hebbende zaken moeten worden besproken en in overleg met wie deze moeten worden geregeld - dat hij het volgende betoogt:

- " 1) Westerling vertoefde tot 22 Mei jl., met medeweten der Fransen, in Marokko en zou zich op die dag begeven naar een verblijfplaats die dicht bij Nederland ligt.
- 2) Gedurende de afgelopen maanden heeft Westerling o.a., adviezen verleend aan de Franse militaire autoriteiten betreffende de oorlogvoering in Indo-China, welke adviezen voor de Fransen van eminent belang zouden zijn geweest en waarop de Lattre de Tassigny zijn strategie met succes heeft gebaseerd.
- 3) Tengevolge van deze Franse contacten zouden de Fransen bereid zijn Westerling steun te verlenen bij zijn plannen ten opzichte van Ambon. Zeer binnenkort wordt verwacht, dat het War Department te Washington eveneens tot steun van Westerling in dit verband zal overgaan.
- 4) Tengevolge van de manipulaties van Sweerts in België, die onder de schuilnaam Van Donk ten opzichte van

Westerling is opgetreden, zijn de plannen van Westerling zeer vertraagd en de gelden, die ter beschikking stonden op frauduleuze wijze te eigen bate aangewend. Deze débâcle, die door de Britten, voor wie Sweerts volgens zegsman als agent optrad, zou zijn geënceneerd, is men te boven gekomen en de arrangementen zijn thans zo ver gevorderd, dat Westerling met de realisatie van zijn plannen zeer binnenkort een aanvang zal maken.

- 5) Wat Westerling nastreeft is de stichting van een onafhankelijke Republiek Maluku Selatan, waartoe de Ambonnezen zonder zijn hulp niet in staat zouden zijn. Hij zoekt daarbij, geheim, Nederlandse steun, welke zou moeten bestaan in hulp bij de stichting van een geheime basis op Nieuw-Guinea, van waaruit zou kunnen worden geopereerd en in eventuele materiële hulp met wapens of geld. Zou daarop niet worden ingegaan dan zal na de stichting der R.M.S. iedere verbinding met Nederland worden afgewezen en zou van deze alleen nog maar een anti-Nederlandse politieke te wachten zijn".

Langs andere weg is U bekend gesteld, dat Westerling bij bevinden in Nieuw-Guinea, dat hij niet rechtmatig kan betreden, onmiddellijk zal worden aangehouden.

Een figuur waarmede Pot eveneens contact had is Jhr. R. Groening van Zoelen, een publicist wiens destructieve instelling des geestes reeds lang bekend is. Deze vertoefde toen Westerling zich daar nog bevond, geruime tijd in Brussel in de rol van ghostwriter van diens mémoires.

Baron van Harinxma vernam dat het Indonesisch Gezantschap te Brussel een particulier recherchebureau in de arm had genomen om Westerlings gangen na te gaan. De Belgische dame die bovenvermelde nepnevucht overtikte zou een zeer groot

bedrag geboden zijn indien zij het origineel en de afschriften afgeven wou, doch zij weigerde dit te doen.

Baron van Harinxma vervolgt:

" Verder spreekt het wel haast van zelf dat in de Nederlandse Kolonie te Brussel, onder welke zich veel Oud-Indisch gasten bevinden, de zaak Westerling een grote belangstelling genoot. Zo is deze Ambassade er eerst na vrij veel moeite in geslaagd te voorkomen dat Westerling een lezing zou houden op de Hollandse Club. Eender meest actieve voormannen van Ambonezen en Westerling was de gepensioneerde Majoor de Bruyn, zich meestal noemende Kolonel de Bruyn, correspondent van het Algemeen Nederlands Verbond hier ter stede, die zich soms heeft onderscheiden door dwaze en domme artikelen in het blad van bovengenoemde vereniging te schrijven. Gedurende lange tijd heeft het personeel van deze Ambassade dan ook gemeend dat de naam de Bruyn, die zo nu en dan in verband met Westerling opdook, sloeg op genoemde Majoor. Achteraf bleek deze de Bruyn de bovengenoemde Sweerts te zijn geweest, die heel wat gevaarlijker bleek dan het genoemde lid van de Nederlandse Kolonie, die men niet au sérieux hoefde te nemen!"

Uit het vorenstaande volgt dat van Nederlandse zijde niet alleen de activiteiten van Westerling en de personen die zich rond hem bewegen, zo goed mogelijk worden gadegeslagen, maar dat ook niets wordt nagelaten deze tegen te gaan en voor zover ze crimineel karakter dragen, tot vervolging over te gaan.

Gelijk U reeds langs andere weg werd vermeld zal dit streven daadwerkelijke kunnen worden bevorderd door zo volledig mogelijke uitwisseling van gegevens. U kan derhalve,

aan de Regering te Uwent van het bovenstaande datgene mededelen, wat U nuttig dunkt. Van Haar kant moge de RI Regering de gegevens verstrekken, die tot een volstrekte repressie van de hierboven ontvouwde, zeer schadelijke activiteiten, kunnen bijdragen.

Er kan een ogenblik komen, dat publicatie van bepaalde gegevens nuttig zou zijn. Een gecoördineerd optreden zou ik dan op prijs stellen: de gevaarlijkheid van de tegenstander noopt hier tot voorzichtigheid.

DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Distributie:

H.C. Djakarta	No. 1
Min. Pres.	No. 2
Min, v. Just.	No. 3
Min. van Uniez. en OR.	No. 4
Hr.Ms. Amb. Brussel	No. 5
M	No. 6
Z	No. 7, 8, 9
S	No. 10
DOA/IN	No. 11
Dossier G 437	No. 12
Dossier E 223.5	No. 13
DAZ	No. 14
Hr.Ms. Amb. Parijs	No. 15